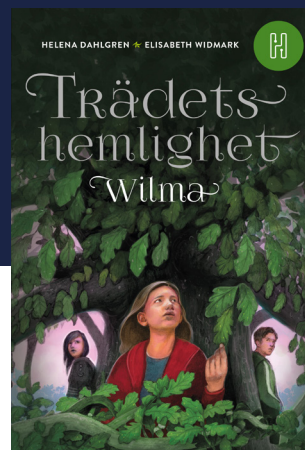

Lärarhandledning

Trädets hemlighet. Wilma

Helena Dahlgren

Ämne:

Svenska och svenska som andraspråk

Årskurs:

4–6

Antal lektioner:

1–10

Om handledningarna:

Till boken *Trädets hemlighet. Wilma* finns förutom denna lärarhandledning en **elevhandledning**. Elevhandledningen kan eleverna arbeta med på egen hand eller tillsammans med andra. Vill man kan också hela eller delar av elevhandledningen vara grund för ett gemensamt klassarbete med boken.

I denna lärarhandledning presenteras boken. Därefter ges förslag på hur boken kan introduceras och en plan för gemensam läsning med tillhörande diskussions- och skrivuppgifter samt skapande uppgifter.

Handledningarna är gjorda av Jenny Edvardsson, www.jennyedvardsson.se.

Centralt innehåll

Svenska 4–6

- ▶ Lässtrategier för att förstå och tolka texter från olika medier samt för att urskilja texters budskap, både de uttalade och sådant som står mellan raderna.
- ▶ Strategier för att skriva olika typer av texter med anpassning till deras typiska uppbyggnad och språkliga drag. Skapande av texter där ord, bild och ljud samspelar, såväl med som utan digitala verktyg.
- ▶ Berättande texter och poetiska texter för barn och unga från olika tider, från Sverige, Norden och övriga världen. Texter i form av skönlitteratur, lyrik, dramatik, sagor och myter som belyser människors villkor och identitets- och livsfrågor.
- ▶ Berättande texters budskap, språkliga drag och typiska uppbyggnad med parallellhandling och tillbakablickar, miljö- och personbeskrivningar samt dialoger.
- ▶ Språkliga strategier för att minnas och lära, till exempel tankekartor och stödord.

Svenska som andraspråk 4–6

- ▶ Lässtrategier för att förstå och tolka texter från olika medier samt för att urskilja texters budskap, både de uttalade och sådant som står mellan raderna.
- ▶ Strategier för att skriva olika typer av texter med anpassning till deras typiska uppbyggnad och språkliga drag. Skapande av texter där ord, bild och ljud samspelar, såväl med som utan digitala verktyg.
- ▶ Språkliga strategier för att minnas och lära, till exempel tankekartor och stödord.
- ▶ Ord och begrepp i skolans ämnen och i vardagsspråk. Synonymer och motsatsord.
- ▶ Berättande texter och poetiska texter för barn och unga. Texter i form av skönlitteratur, lyrik, dramatik, sagor och myter. Texter som belyser människors villkor och identitets- och livsfrågor.
- ▶ Berättande texters budskap, språkliga drag och typiska uppbyggnad med parallellhandling och tillbakablickar, miljö- och personbeskrivningar samt deras ord och begrepp.

Boken

Trädets hemlighet. Wilma är en spännande berättelse med magiska inslag. Boken handlar om Wilma. Hemma hos henne är ingenting sig likt. Hennes lillebror är sjuk och ligger på sjukhus. All ledig tid är hon och föräldrarna hos honom. Wilma känner sig ledsen och ensam. Hon söker sig till det stora trädet, eken, som finns på vägen till skolan. Det känns som om eken talar till henne. Snart ber hon trädet om en stor tjänst. Kan det hjälpa henne?

Författaren

Helena Dahlgren är författare och har bland annat skrivit serien *Ödesryttarna*, som bygger på onlinespelet *Star Stable*. Helena arbetar även som översättare.

Inför läsningen

För att förbereda eleverna på läsningen kan du som pedagog få eleverna att bekanta sig med boken och dess innehåll.

1. Läs upp första delen av titeln, *Trädets hemlighet*. Låt eleverna fundera över den. Kan träd ha hemligheter?
2. Läs därefter upp hela titeln och titta på omslaget. Vad tror eleverna att boken kommer att handla om? Låt dem individuellt skriva ner sina tankar om handlingen.
3. Läs slutligen det första kapitlet högt.

Under läsningen

Kapitel 1

Högläs detta kapitel så att alla elever kommer in i berättelsen. Sammanfatta tillsammans handlingen.

Kapitel 2

Låt eleverna arbeta två och två. Paret läser växelvis högt för varandra. Efter läsningen hjälps de åt att samla ledtrådar om huvudpersonen. Vad får man egentligen veta om Wilma i kapitlet? Ledtrådarna kan samlas i en tankekarta.

Kapitel 3

Individuell läsning. Eleverna får enskilt skriva upp sådant som de reagerar på under sin läsning. Anteckningarna blir utgångspunkt för ett samtal i smågrupper.

Kapitel 4

Högläs detta kapitel. Låt eleverna få skriva enskilt om när de kan känna sig ensamma och vad de brukar göra för att slippa känna sig ensamma.

Kapitel 5

Individuell läsning. Efter läsningen får eleverna fundera över följande frågor som sedan följs upp genom samtal:

- ▶ Wilma känner sig osynlig för sina föräldrar. Kan du känna igen dig i hennes upplevelse? Vad skulle Wilma kunna göra för att sluta vara osynlig?
- ▶ Det verkar som om Wilmas kompisar helt slutat vara med henne. Vad tror du att det beror på? Vad skulle du ha gjort om du varit Wilmas kompis?

Kapitel 6

Högläsning. I inledningen av detta kapitel finns ett bildspråk (en liknelse), där Wilma beskriver sin kropp som en ostbåge. Återkom till denna formulering efter högläsningen och låt därefter eleverna parvis skriva egna liknelser. Avsluta med att låta paren läsa upp sina liknelser för övriga i klassen.

Kapitel 7

Parläsning. Eleverna ska under och efter läsningen fundera över egna frågor till kapitlet. Frågorna ska vara till texten, mellan raderna och bortom raderna.

Kapitel 8

Individuell läsning. Efter läsningen får eleverna rita en bild som speglar kapitlets innehåll.

Kapitel 9

Högläsning. Efter högläsningen hjälps alla åt att sammanfatta handlingen.

Kapitel 10

Högläsning. Låt eleverna därefter få skriva egna personbeskrivningar utifrån bilder på olika personer. Låt eleverna härma författarens sätt att beskriva Nour (sidan 42–43) när de skriver egna beskrivningar. Låt dem sedan läsa upp sina beskrivningar i smågrupper. Under uppläsningen lyssnar de aktivt och tar med sig tips från klasskompisarnas beskrivningar. Eleverna kan sedan utifrån tipsen skriva en ny version av sin egen personbeskrivning.

Kapitel 11

Parläsning. Låt eleverna parvis sammanfatta handlingen i ett par meningar.

Kapitel 12

Individuell läsning. Låt eleverna enskilt få skriva kring följande frågor:

- ▶ Vad är det för knall som Wilma hör?
- ▶ Var kommer den ifrån?
- ▶ Kan knallen betyda något? Vad i så fall?

Kapitel 13

Högläsning. Låt eleverna enskilt få skapa ett eget magiskt träd. Det kan exempelvis vara med papper och penna, med vattenfärg eller med lera.

Kapitel 14

Högläsning. Efter läsningen får eleverna i smågrupper samtala om följande frågor:

- ▶ Hur vet man att man är rädd? Hur "känns" rädsla?
- ▶ Vad kan en skola göra för att undvika att elever känner sig rädda under skoldagen?
- ▶ Vem ska man prata med om man känner sig rädd eller utsatt?
- ▶ Kan du känna igen dig i Wilma eller Nour? I så fall, på vilket sätt?

Kapitel 15

Parläsning. Låt paren diskutera magi.

- ▶ Vad betyder ordet magi?
- ▶ När är något magiskt?
- ▶ Kan ett träd vara magiskt?
- ▶ Vilka andra böcker som du läst har magiska inslag? Hur syns magin i dessa böcker? Och hur syns magin i denna bok?

Kapitel 16

Högläsning. Gå därefter tillsammans igenom begreppet cliffhanger. Låt sedan eleverna individuellt få skriva nästa kapitel (se sista uppgiftern i [Elevhandledning](#)).

Efter läsningen

Avslutande diskussionsuppgift

Låt eleverna i smågrupper få diskutera följande frågor:

- ▶ Varför ska man läsa *Trädets hemlighet. Wilma*?
- ▶ Om du skulle få ändra på en sak i boken, vilken skulle det vara? Och varför vill du ändra på just denna/detta?
- ▶ Om du fick träffa författaren Helena Dahlgren, vad skulle du vilja fråga henne?
- ▶ Om du fick sätta betyg på boken (1–10 poäng), hur många poäng skulle boken få? Förklara varför boken får just detta poängantal.

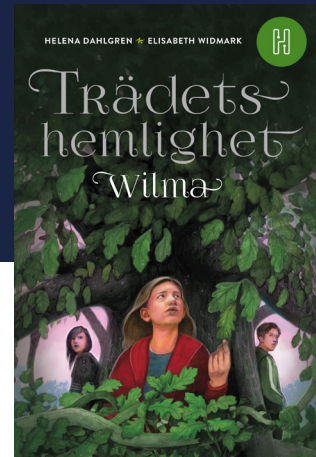
Skapa boktrailer

Låt eleverna i smågrupper skapa en boktrailer om *Trädets hemlighet. Wilma*. Trailern ska locka till läsning av boken utan att avslöja för mycket av handlingen. Låt gärna eleverna se andras trailrar innan de skapar egna. Ta hjälp av exempelvis Barnens bibliotek, barnensbibliotek.se/tabid/1413/Default.aspx.

Elevhandledning

Trädets hemlighet. Wilma

Helena Dahlgren

Boken

Trädets hemlighet. Wilma är en spännande berättelse med magiska inslag. Boken handlar om Wilma. Hemma hos henne är ingenting sig likt. Hennes lillebror är sjuk och ligger på sjukhus. All ledig tid är hon och föräldrarna hos honom. Wilma känner sig ledsen och ensam. Hon söker sig till det stora trädet, eken, som finns på vägen till skolan. Det känns som om eken talar till henne. Snart ber hon trädet om en stor tjänst. Kan trädet hjälpa henne?

Författaren

Helena Dahlgren är författare och har bland annat skrivit serien *Ödesryttarna*, som bygger på onlinespelet *Star Stable*. Helena arbetar även som översättare.

Textfrågor ?

Här nedan finns det frågor till de olika kapitlen som du ska besvara. Innan du börjar läsa ett kapitel är det bra om du har läst igenom frågorna så att du vet vad de handlar om. Vissa svar kommer du att hitta direkt i texten. Andra svar hittar du mellan raderna. Du måste alltså dra egna slutsatser utifrån det du läst. Det finns också en del frågor där du ska skriva vad du själv tycker.

Kapitel 1

1. Vilka personer får du möta i detta kapitel?
2. I kapitlet talas det om ett stort träd. Vad är speciellt med detta träd?

Kapitel 2

1. Huvudpersonen Wilma gillar hösten bäst. Vad beror det på?
2. Vilken årstid gillar du mest? Varför det?
3. Vet du hur leken Burken går till?
4. Varför blev det aldrig någon picknick?

Kapitel 3

1. Kalle, huvudpersonens lillebror, är sjuk. Vilken sjukdom har han?
2. Wilma tänker att det är hon som "märkt honom med döden" (sida 20). Vad menar hon med det?
3. Livet förändras inte bara för Kalle utan också för resten av familjen. Ge exempel på hur livet förändras för dem.
4. Wilma drömmer om trädet. Vad handlar hennes dröm om?

Kapitel 4

1. Trädet blir viktigt för Wilma. Hur ser man det i texten?

Kapitel 5

1. När Kalle blir sjuk har föräldrarna inte riktigt tid med Wilma. Hur upplever hon det? Ge gärna exempel från texten.
2. Har du någon gång känt dig bortglömd och utanför? Berätta.

Kapitel 6

1. Vad står det på lappen som Wilma hittar i trädet?
2. Wilma skriver ett svar. Vad skriver hon?

Kapitel 7

1. Hur skulle du känna dig om det var någon i din närhet som var så sjuk som Kalle?
2. I texten kan man läsa "Allt kan snabbt förändras, som du vet. Bli bättre eller sämre. Vad betyder detta?"

Kapitel 8

1. I drömmen kallar trädet på Wilma. Vad säger det till henne?

Kapitel 9

1. Vem tror du det är som skriver lapparna med dikter på?
2. Hur skulle du ha reagerat om du hittade handskrivna lappar i ett gammalt träd?
3. Hade du vågat bestämma träff med den som skrivit lapparna?

Kapitel 10

1. Wilma träffar Nour vid trädet. Vad är det för "hemlighet" som Nour bär på?
2. Nour säger att det finns mycket hemskt i världen. Vad tror du hon tänker på, när hon säger det?
3. Wilma vill "ge" trädet till Nour. Varför tror du att hon vill det?

Kapitel 11

1. Wilma ber trädet om hjälp. Hon vill att det räddar hennes bror. Hur tror du att det kommer att gå? Kan trädet hjälpa henne?

Kapitel 12

1. När Wilma lämnar trädet hör hon en skarp knall. Vad kan det vara för något, tror du?

Kapitel 13

1. Wilma tror att det är trädet som gjort att Kalle börjar må bättre. Vad tror du? Kan trädet ha magiska krafter?

Kapitel 14

1. Nour blir mobbad i skolan. Hur kan man veta det?
2. Varför stoppar inte lärarna Sebbe när han mobbar och retar andra på skolan?
3. Hur kan man arbeta för att få bort mobbing från en skola?

Kapitel 15

1. Vad skulle du ha önskat dig om du hade mött ett magiskt träd?

Kapitel 16

1. Trädet väntar på en tredje person. Både Nour och Wilma blir överraskade när de ser vem det är trädet väntar på. Vad beror det på?
2. Vad tror du att Sebbe vill prata om?

Gör om verben till presens

Verb är ord som svarar på frågan vad någon gör eller vad som händer. Några exempel på verb är "kasta" och "springa". I boken är verben skrivna i preteritum (dåtid). Det står exempelvis "kastade" och "sprang". I denna uppgift ska du:

1. skriva upp alla verb från utdraget nedan
2. skriva om alla verb från formen preteritum (dåtid, exempelvis "kastade" och "sprang") till presens (nutid, exempelvis "kastar" och "springer")

Utdrag

"Först tänkte jag knappt på trädet. Det var bara ett vanligt träd. En stor, knotig ek med ett hål i. När jag var liten och gick på sexårs, brukade pappa och jag gå förbi det på väg till skolan. Det stod på en kulle bakom gymnasalen. Fast trädet låg så nära skolan var det alltid tyst där. På hösten blev det alldeles rött. Och när solen sken skimrade bladen som rubiner." (sida 9)

Skriv en fortsättning

I den här skrivuppgiften ska du få skriva en fortsättning på berättelsen. Vad tror du kommer att hända i nästa bok i serien? Skriv första kapitlet till den andra boken. Låt kapitlet inledas med det som Sebbe vill prata om. Du kan exempelvis inleda din text så här:

– *Vi måste snacka, sa Sebbe.*

*Nour och jag tittade på varandra. Skulle vi snacka med Sebbe?
Han som bara varit elak mot oss. Tänk om han bara luras...*